

COMPENSA KRAVAS APDROŠINĀŠANAS (CARGO) NOTEIKUMI NR. CKA I.I.17.

(Apstiprināti "Compensa Vienna Insurance Group" ADB 2017.gada 31. janvāra valdes sēdē)

Šie apdrošināšanas noteikumi paredz apdrošināšanas aizsardzības apmēru un nosacījumus saskaņā ar kravas apdrošināšanas līgumu, kas parakstīts starp Apdrošinājumaņēmēju un Apdrošinātāju. Jautājumus, kas nav ietverti šajā apdrošināšanas līgumā, regulē Civillikums, likums "Par apdrošināšanas līgumu" un citi tiesību akti.

1. TERMINU SKAIDROJUMI

1.1. VISPĀRĒJĀS AVĀRIJAS KĀRTOŠANAS NOTEIKUMI – noteikumi, kas izriet no starptautiskajām tiesībām (t.sk. UK Marine Insurance Act) un tiek izmantoti starptautiskajā tiesu praksē, kas reglamentē kravas īpašnieku un transporta operatoru tiesības, transportlīdzekļus un kuģus attiecībā uz izmaksu atlīdzināšanu, kas saistītas ar kuģu un to kravu glābšanu.

1.2. KRAVU PĀRKRAUŠANAS IEKĀRTAS – paletes un rāmji, pacelšanas mehānismi, atbalsta konstrukcijas, kabeli, stropes un citi preču nostiprināšanas līdzekļi, starpsienas kravu nodalīšanai, temperatūras vai mitruma regulatori un cits aprīkojums, kas tiek izmantots kravas iekraušanai vai nostiprināšanai vai kravas sagatavošanai drošai transportēšanai jebkādā citā veidā.

1.3. APDROŠINĀTĀ PERSONA – persona, kas norādīta apdrošināšanas polisē, kuras risks ir apdrošināts; apdrošinātā persona parasti ir Apdrošinājumaņēmējs, bet tā var būt arī Apdrošinājumaņēmēja meitas uzņēmums vai līgumiskais partneris (piemēram, kravas pircējs vai pārdevējs).

1.4. APDROŠINĀTĀJS – "Compensa Vienna Insurance Group" ADB Latvijas filiāle (turpmāk – "Apdrošinātājs" vai "Compensa").

1.5. APDROŠINĀŠANAS SERTIFIKĀTS – sertifikāts, kas izsniegts apdrošināšanasņēmējam, apdrošinātajai personai, labuma guvējam, kravas pircējam vai pārdevējam vai sabiedrībai, kas finansē kravas pirkšanas un pārdošanas darījumu, kas apliecina apdrošināšanas līguma pastāvēšanu un to, ka sertifikātā norādītā krava ir iekļauta kravās, kuras regulē apdrošināšanas līgums.

1.6. APDROŠINĀJUMA ŅĒMĒJS – persona, kas noslēgusi apdrošināšanas līgumu ar Apdrošinātāju un kurai ir apdrošināma interese attiecībā uz apdrošināto kravu. Apdrošināmas intereses pastāvēšana nozīmē Apdrošinājumaņēmēja finansiālās intereses vai atbildību par kravu tās transportēšanas laikā, t.i., Apdrošinājumaņēmējs ir kravas pircējs vai pārdevējs, persona, kas organizē kravas pirkuma un pārdošanas darījumu, kravas īpašnieks vai turētājs, nosūtītājs vai saņēmējs, kravas pārvadātājs vai persona, kas organizē kravas transportēšanu. Saistību, kas izriet no apdrošināšanas līguma, izpildes kontekstā šādas personas tiek uzskatītas par līdzvērtīgām Apdrošinājumaņēmējam:

1.6.1. Apdrošinātā persona;

1.6.2. labuma guvējs;

1.6.3. apdrošinātās kravas likumīgais valdītājs;

Apdrošinājumaņēmēja darbinieki, kā arī personas, kuras Apdrošinājumaņēmējs izmanto tā saimnieciskajā vai profesionālajā darbībā vai saistību pildīšanā.

Apdrošinājumaņēmējs ir atbildīgs par šo personu rīcību, izpildot saistības, kas izriet no apdrošināšanas līguma, tāpat kā par savu rīcību.

Personas, kuru pakalpojumus izmanto Apdrošinājumaņēmējs, lai

organizētu vai veiktu kravas pārvadāšanu, netiek uzskatītas par līdzvērtīgām Apdrošinājumaņēmējam, ja vien Apdrošinājumaņēmējs pats nav uzņēmies šo lomu.

1.7. KONTEINERS – jebkāda tilpne precēm ar standarta formu un standarta izmēriem, kas pielāgota preču pārvadāšanai, kas var tikt atdalīta no transportlīdzekļa (piemēram, transportlīdzekļa vai piekabes) un kas ir projektēta un būvēta atkārtotai preču pārvadāšanai un kuru var pārkraut ar pacelšanas iekārtām un dažādiem mehānismiem.

1.8. MARŠRUTS – kravas ceļš no izbraukšanas vietas (parasti nosūtītāja noliktava) uz galamērķi (parasti saņēmēja noliktava), kas ietver pārkraušanu no viena transportlīdzekļa citā un pagaidu uzglabāšanu.

1.9. APDROŠINĀŠANAS PRĒMIJA – apdrošināšanas līgumā noteiktais maksājums par apdrošināšanu.

1.10. MINIMĀLĀ PRĒMIJA – minimālā prēmija, kas maksājama par apdrošināšanas periodu, kas netiks samazināta pat, ja prēmijai saskaņā ar apdrošināto summu jābūt zemākai, un prēmija, kas aprēķināta saskaņā ar apdrošināšanas līgumā noteikto tarifu.

1.11. ZĀDZĪBA – kravas zādzība no noliktavas vai transportlīdzekļa, ielaužoties noliktavā vai transportlīdzeklī, izmantojot pielāgotas atslēgas, mūķizerus vai citas palīgierīces slēdzenī vai norobežojumu likvidēšanai, vai nelikumīgi iekļūstot noslēgtajā noliktavā vai transportlīdzeklī caur logiem, durvīm, sienām, jumtu u.tml.

1.12. LAUPIŠANA – uzbrukums, kas saistīts ar vardarbību vai ar vardarbības piedraudējumu un ir bīstams dzīvībai vai veselībai, nolūkā iegūt apdrošināto īpašumu.

1.13. IEPAKOJUMS – korpuss vai karkass, kas paredzēts, lai nodrošinātu kravas transportēšanu, ņemot vērā tās raksturu, transporta veidu un maršrutu. Iepakojuma marķējums parasti nodrošina informāciju par nosacījumiem, pie kādiem krava jāpārstrādā transportēšanas laikā (piemēram, temperatūras režīms) un par galvenajiem riskiem, no kuriem jāizvairās (piemēram, 'fragile/trausls'). Kontainers, piekabe vai kravu pārkraušanas iekārtas netiek uzskatīti par iepakojumu.

1.14. ATVĒRTAIS KRAVU APDROŠINĀŠANAS LĪGUMS – kravas apdrošināšanas līgums, kas sedz vairākus pārvadājumu veidus, kas tiek noslēgts uz ilgāku periodu (parasti uz gadu) un kura noteikumi un nosacījumi attiecas uz visām līgumā norādītajām kravām.

1.15. SANKCIJAS – starptautisko sankciju piemērošana, kuras noteikusi Eiropas Savienība, Apvienoto Nāciju Organizācija, cita starptautiska organizācija vai Latvijas Republikas valdība.

1.16. LABUMA GUVĒJS – persona, kas ir tiesīga saņemt apdrošināšanas atlīdzību, un tieši, kravas īpašnieks tās zaudēšanas brīdī. Apdrošināšanas līgumā norādītais labuma guvējs parasti tiek noteikts, balstoties uz kravas pārdošanas līgumu.

1.17. KARA UN STREIKU RISKS – starptautiski piemērojamās Kara un streiku apdrošināšanas atrunas un noteikumi.

1.18. PIEGĀDES NOTEIKUMI – noteikumi un nosacījumi, kas ietverti kravas pārdošanas līgumā, kas nosaka kravas pārdevēja un pircēja tiesības un pienākumus attiecībā uz piegādi, tai skaitā zaudējumu un preču bojājumu risku nodošanu no pārdevēja pircējam, apdrošināšanas pienākumu u.c. Piegādes nosacījumi ir balstīti uz starptautiskajiem noteikumiem Incoterms 2010, kas piemērojami pie nosacījuma, ja puses nevienojas citādi.

1.19. TRANSPORTA OPERATORS – sabiedrība, kas transportē kravu (pārvadātājs), organizē kravas pārvadājumus (ekspeditors), iekrauj kravu (stivdors), pārvieto kravu vai organizē kravas pārvietošanu (pārvietotājs) vai uzglabā kravu noliktavā (noliktavas īpašnieks/uzturētājs).

1.20. TRANSPORTLĪDZEKĻI – jebkādi transportlīdzekļi kravas pārvietošanai pa autoceļiem, jūru, iekšzemes ūdeņiem, gaisu vai dzelzceļu, kas ir pielāgoti preču pārvadāšanai, tai skaitā konteineri un piekabes.

1.21. PĀRVADĀJUMA LĪGUMS – vienošanās, kas parakstīta kravas nosūtītāja un kravas saņēmēja un kravas pārvadātāja starpā, par kravas pārvadāšanu no izbraukšanas vietas līdz galamērķim, saskaņā ar maršrutu. Pārvadājumu līgumi tiek pakļauti starptautiskajām konvencijām un citiem līgumiem (piemēram, CMR Konvencija autotransportam) un, vietējā transporta gadījumā, – nacionālajiem normatīvajiem aktiem. Ekspedīcijas līgumi, ko paraksta ekspeditori un kravas nosūtītāji vai saņēmēji, un kuros ekspeditori uzņemas piesaistītā pārvadātāja atbildību. Ekspedīcijas līgumos var ietvert vairākus transportēšanas veidus un noteikt dažādas tiesības, bet šādi līgumi apdrošināšanas nosacījumu mērķiem tiek uzskatīti par pārvadājuma līgumiem.

1.22. TIESĪBU AKTI, KAS REGULĒ PĀRVADĀJUMU LĪGUMUS – starptautiski vai nacionāli noteikumi, kas nosaka juridiskās attiecības un atbildības apjomu kravas nosūtītājam vai saņēmējam, termiņus prasību pieteikšanai un tamlīdzīgi.

1.23. KRAVAS PĀRVADĀŠANAS IZMAKSAS – samaksa, kas maksājama transportēšanas operatoram par kravas piegādi, t.i., par pārvadājumu līguma izpildi.

1.24. KRAVA – kustamais īpašums, kas ir apdrošināšanas ņēmēja īpašumā vai valdījumā, kas tiek transportēta no viena punkta uz otru. Preces, kas tiek pārdotas vai pirktas, vai cits kustamais īpašums, kurā apdrošināšanas ņēmējam ir apdrošinājama interese, var būt krava. Iepakojums un marķējums ir iekļauts kravā.

1.25. INSTITUTE CARGO CLAUSES – starptautiski noteikumi, kas apraksta kravas apdrošināšanas aizsardzību, izņēmumus, derīguma termiņu, u.c. Institute Cargo Clauses, ko ir izdevusi Starptautiskā Apdrošinātāju Asociācija, ir visbiežāk sastopamie noteikumi. Institute Cargo Clauses tiek uzskatīti par īpašajiem noteikumiem un nosacījumiem šiem Apdrošināšanas noteikumiem.

2. APDROŠINĀŠANAS OBJEKTS

2.1. Apdrošināšanas objekts ir krava, kas norādīta apdrošināšanas polisē, kas tiek pārvadāta, izmantojot transportlīdzekļus, un, ja tā noteikts apdrošināšanas polisē, apdrošināšanas objekts ir arī Apdrošinājuma ņēmēja finansiālās intereses attiecībā uz kravu.

2.2. Finansiālās intereses attiecībā uz kravu apdrošināšanas polisē var tikt norādītas šādi:

2.2.1. tiešās izmaksas, kas saistītas ar kravas pārvadāšanu (piemēram, pārvadātājam samaksātā maksa par kravu jeb frakts);

2.2.2. nodokļi un nodevas, kas saistītas ar kravas importēšanu vai eksportēšanu (piemēram, muitas nodokļi);

2.2.3. neatmaksājami nodokļi, kas saistīti ar kravas nodošanu brīvā apgrozībā (piemēram, akcīzes nodoklis);

2.2.4. tiešās izmaksas, kas saistītas ar kravas novēlotu piegādāšanu (nepārsniedzot maksu par kravu);

2.2.5. izmaksas par bojātas vai iznīcinātas kravas izņemšanu vai utilizēšanu (nepārsniedzot 10% no apdrošinājuma summas);

2.2.6. finanšu prasības, kas izvirzītas pret apdrošināto personu saskaņā

ar Institute Cargo Clauses (piemēram, prasība, kas izvirzīta saskaņā ar Vispārējās avārijas kārtošanu).

2.3. Transportlīdzekļiem, kas pārvadā kravu un kravu pārkraušanas iekārtām jābūt labā tehniskā stāvoklī un piemērotiem kravas pārvadāšanai, ņemot vērā kravas īpašības, maršrutu un citus pārvadāšanas aspektus. Transportlīdzekļiem jāatbilst spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem nosūtīšanas, tranzīta un galamērķa valstīs, un piemērojamojām normatīvajām prasībām (piemēram, kuģu klasifikācijas sabiedrības izdots sertifikāts, u.c.).

2.4. Zemāk norādītais nav apdrošināšanas objekts (ja vien apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi):

2.4.1. lieta netiek pārvadāta (piemēram, uzglabātas preces);

2.4.2. krava, kas pati pārvietojas (pārvietojas ar savu spēku);

2.4.3. krava tiek vilkta;

2.4.4. transportlīdzekļi, kuri pārvadā kravu (t.sk. konteiners vai piekabe);

2.4.5. nauda, bankas kartes, vērtspapīri, obligācijas, dāvanu kartes, loterijas biļetes, kuponi, rēķini, čeki, nodokļu markas, dokumenti, plāni, projekti, rasējumi, arhīvi, informācija un programmatūra, kas ietverta informācijas apstrādes sistēmā vai ārējā datu nesējā;

2.4.6. ieroči, municija un sprāgstvielas;

2.4.7. vēsturiskas un mākslinieciskas vērtības priekšmeti;

2.4.8. dārgakmeņi, pērles, priekšmeti, kas izgatavoti no dārgmetāliem vai vērtīgiem materiāliem;

2.4.9. dzīvas radības, tai skaitā cilvēki, dzīvnieki, zivis, putni, kukaiņi, augi utt.;

2.4.10. līķi, donora orgāni, donora asinis;

2.4.11. radioaktīvs materiāls;

2.4.12. kontrabanda un preces, kuru pārvadāšana ir aizliegta attiecīgās nosūtīšanas, galamērķa vai tranzīta valsts normatīvajos aktos.

3. APDROŠINĀTAIS RISKS

3.1. Apdrošinātajai kravai, kas tiek pārvadāta, izmantojot transportlīdzekļus, nodarītie zaudējumi.

4. APDROŠINĀTĀJA ATBILDĪBA

4.1. Apdrošinātājs apņemas atlīdzināt apdrošinātajai kravai, kas pārvadāta, izmantojot transportlīdzekļus, nodarītos tiešos zaudējumus. Apdrošinātājs neatlīdzina zaudējumus, kas noteikti apdrošināšanas noteikumu 6.nodaļā.

5. APDROŠINĀŠANAS GADĪJUMS

5.1. Apdrošināšanas gadījums ir jebkāds negaidīts vai neparedzams notikums, kas notiek apdrošināšanas teritorijā apdrošināšanas līguma termiņa laikā un kā rezultātā krava tiek bojāta, iznīcināta vai zaudēta vai ir radīti finansiālie zaudējumi saistībā ar gadījumiem, kas norādīti Institute Cargo Clauses un par kuriem noslēgta vienošanās apdrošināšanas polisē, kuru atlīdzināšana nav izslēgta ar šiem Apdrošināšanas noteikumiem vai citām šī apdrošināšanas līguma daļām.

5.2. Apdrošināšanas aizsardzības apjomu (apdrošinātāja saistības) nosaka, balstoties uz Institute Cargo Clauses, kas norādīts Apdrošināšanas līgumā (apdrošināšanas polisē), šiem Apdrošināšanas noteikumiem un īpašiem noteikumiem un nosacījumiem.

5.3. Kravas var apdrošināt saskaņā ar visu risku apdrošināšanas principu (piemēram, ICC A vai līdzīgiem Institute Cargo Clauses), saskaņā ar kuriem visi riski, kas nav izslēgti, ir apdrošināti, un Apdrošinājuma ņēmējam jāpierāda zaudējumi un nav jāpierāda zaudējumu iemesls.

5.4. Kravas var apdrošināt arī saskaņā ar nosaukto risku principu (piemēram, ICC C vai līdzīgiem Institute Cargo Clauses), saskaņā ar kuriem krava tiek apdrošināta tikai attiecībā uz riskiem, kas nosaukti līgumā, un papildus zaudējumu rašanās iemesliem Apdrošinājuma ņēmējam jāpierāda risks (piemēram, satiksmes negadījums, ugunsgrēks vai zādzība), kuru dēļ zaudējumi ir radušies.

5.5. Turklāt Apdrošinātājs arī atlīdzina šādus izdevumus:

5.5.1. pamatotās izmaksas, kas radušās, lai novērstu vai samazinātu zaudējumus, pat ja tie nesniedza vēlamos rezultātus;

5.5.2. zaudējumus, kas norādīti apdrošināšanas līguma īpašajos noteikumos un nosacījumos (piemēram, zaudējumi, kas saistīti ar izstādēm; iespējamie apdrošināmās kravas pircēja vai pārdevēja procenti; uzglabāšana; novēlota saņemšana u.c.).

6. IZŅĒMUMI

Zaudējumi, kas nav atlīdzināmi saskaņā ar Institute Cargo Clauses, ar īpašajiem nosacījumiem un noteikumiem, kas norādīti apdrošināšanas polisē, nekad netiek atlīdzināti apdrošināšanas līguma ietvaros. Šādi zaudējumi bez ierobežojumiem ietver arī:

Zaudējumi, kas rodas no kravas īpašībām:

6.1. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies kravas īpašību dēļ, sākotnēji esošs defekts, raksturīga nepilnība vai slēpts defekts, dabiska noplūde, apjoma vai svara samazinājums, nodilums un nolietojums vai plisums, pakāpeniska stāvokļa pasliktināšanās, novecošanās, materiāla nogurums vai izmaiņas temperatūrā, krāsā, smaržā, tekstūrā vai apdares īpašībās;

6.2. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies korozijas, erozijas, rūsēšanas, slapjās vai sausās puves rezultātā, iztvaikojošiem, skrāpējumiem vai citas līdzīgas parādības;

6.3. zaudējumi vai bojājumi, kas izraisīti kravas nepietiekama vai nepiemērota iepakojuma dēļ, kas neiztur parastos kravas pārvadāšanas riskus, ņemot vērā kravas īpašības un maršrutu, ja vien kravu neiepakoja vai nesagatavoja Apdrošinājuma ņēmējs vai personas, kas uzskatāmas par līdzvērtīgām Apdrošinājuma ņēmējam, un Apdrošinājuma ņēmējam nebija zināms par nepietiekamu vai nepiemērotu iepakojumu pirms pārvadājumu uzsākšanas. Par iepakojumu uzskata arī kravas iekraušanu un nostiprināšanu transportlīdzeklī nosūtīšanas vietā saskaņā ar maršrutu;

6.4. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies kravai, bojājoties temperatūras, mitruma vai to svārstību dēļ, izņemot gadījumos, kad par šādu zaudējumu un bojājumu atlīdzināšanu ir noslēgta atsevišķa vienošanās apdrošināšanas līgumā un krava tiek turēta kravas telpā (t.sk., transportlīdzekļos un uzglabāšanas vietā), kas nodrošina, ka tiek uzturēts nepieciešamais temperatūras vai mitruma līmenis pārvadāšanas laikā;

6.5. zaudējumi vai bojājumi, kas rodas kravas elektronikas vai mehāniskas darbības traucējumu vai atteices dēļ, ja vien nav pierādīts, ka transportlīdzeklis, iepakojums vai zīmogs ir viltots, pārtaisīts vai sabojāts transportēšanas laikā.

Zaudējumi kas attiecināmi uz Apdrošinājuma ņēmēju vai personām, kas uzskatāmas par līdzvērtīgām Apdrošinājuma ņēmējam, vai transporta operatoru:

6.6. zaudējumi vai bojājumi, kas rodas transporta operatora maksātnešpējas vai citu finansiālu grūtību dēļ, kas apgrūtina kravas pārvadājumus. Šis izņēmums netiek piemērots, ja Apdrošinājuma ņēmējs pierāda, ka pirms pārvadājumu veikšanas ir veikti saprātīgi pasākumi, lai pārliecinātos par pārvadātāja finansiālo stabilitāti, piemēram, pārbaudot kredītreģistros, apstiprinot civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas

esamību u.c.;

6.7. zaudējumi vai bojājumi, kas rodas, ja transportlīdzeklis nav izmantojams (t.sk. kuģis nav derīgs kuģošanai) vai nav piemērots pārvadājumu veikšanai, tajā skaitā fakts, ka transportlīdzekļa īpašniekam vai pārvaldītājam nav uzraudzības iestādes izdota spēkā esoša sertifikāta. Šo izņēmumu nepiemēro, ja Apdrošinājuma ņēmējs pierāda, ka pirms pārvadājuma uzsākšanas Apdrošinājuma ņēmējam nebija iespējas pārbaudīt transportlīdzekļa darbības spējas vai nepiemērotību;

6.8. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies no kravas apstrādes, izmantošanas, testēšanas, montāžas, uzstādīšanas vai pakļaušanas jebkādam citām aktivitātēm, kas atšķiras no normālas pārvadāšanas, iekraušanas vai kravas pagaidu uzglabāšanas;

6.9. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies jebkādu apstākļu rezultātā, par kuriem Apdrošinājuma ņēmējam bija zināms vai vajadzēja zināt pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas vai pirms pārvadāšanas uzsākšanas;

6.10. zaudējumi vai bojājumi, kas izriet no savstarpējām prasībām starp personām, uz kurām attiecas viens un tas pats apdrošināšanas līgums.

Vispārīgie izņēmumi:

6.11. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies ārpus apdrošināšanas līgumā norādītā apdrošināšanas perioda vai ārpus apdrošināšanas teritorijas;

6.12. zaudējumi vai bojājumi, kas izriet no kavēšanās (ieskaitot, ja kavēšanās izraisīta apdrošinātā riska gadījumā), izņemot gadījumus, par kuriem noslēgta īpaša vienošanās apdrošināšanas līgumā;

6.13. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies līguma izbeigšanas vai atsaukšanas gadījumā, soda naudas, procenti par kavētu maksājumu, tirgus daļas zaudēšana, kravas neielaišana valstī u.c.;

6.14. zaudējumi vai bojājumi, ko izraisījuši jebkādi iztrūkumi kravā, ja vien nav pierādījumu par iepakojuma vai plombu bojājumiem, vai ielaušanos transportlīdzeklī vai pagaidu uzglabāšanas vietā, un, izņemot gadījumu, ja šādu zaudējumu vai kaitējumu atlīdzināšana ir īpaši atrunāta apdrošināšanas līgumā;

6.15. mikroorganismu (sēnītes, sausā puve, u.c.), dzīvnieku, putnu, grauzēju vai insektu izraisīti zaudējumi vai kaitējums;

6.16. zaudējumi vai bojājumi, ko izraisīja IT iekārtas, elektrotehniskās datu apstrādes iekārtas vai procesora kontrolētas iekārtas atteice, datu pārveidošana, dzēšana vai zādzība, tīša datu un/vai programmatūras bojāšana, tajā skaitā nesankcionēta piekļūšana, datorvīruss, datu un/vai programmatūras nesavietojamība vai pārlādēšana;

6.17. kaitējumi, kas nodarīti apkārteijai videi, un izmaksas, kas radušās tos likvidējot;

6.18. izmaksas valsts vai pašvaldību institūcijām, t.sk. glābšanas dienestam;

6.19. zaudējumi vai bojājumi, kas atlīdzināmi, balstoties uz apdrošināšanas objektam nodrošināto garantiju vai saskaņā ar obligāto apdrošināšanas (t.sk. obligātā civiltiesiskā apdrošināšana) līgumu vai saskaņā ar normatīvo aktu, vai pašvaldības vai valsts institūcijas tiesību aktu;

6.20. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies kara, pilsoņu kara, iebrukuma, sacelšanās, revolūcijas, apvērsuma, ārkārtas stāvokļa, preventīvo pasākumu veikšanas vai atsavināšanas pasākumu rezultātā, izņemot gadījumus, kad par šādu zaudējumu vai bojājumu atlīdzināšanu ir veikta īpaša atruna apdrošināšanas līgumā;

6.21. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies darbinieku streika, darba devēja lokauta vai darbinieku sacelšanās rezultātā, izņemot gadījumus, kad par šādu zaudējumu vai bojājumu atlīdzināšanu ir veikta īpaša atruna apdrošināšanas līgumā;

6.22. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies terorisma aktos vai tādu personu, kuras motivē reliģiski, politiski, etniski vai ideoloģiski iemesli un kuras apdraud citu personu veselību, drošību vai īpašumu, vai sabiedrības dzīvi, izņemot gadījumus, kad par šādu zaudējumu vai bojājumu atlīdzināšanu ir veikta īpaša atruna apdrošināšanas līgumā;

6.23. zaudējumi vai bojājumi, kas radušies no pamestām mīnām, bumbām, torpēdām vai pamestiem ieročiem, izņemot gadījumus, kad par šādu zaudējumu vai bojājumu atlīdzināšanu ir veikta īpaša atruna apdrošināšanas līgumā;

6.24. zaudējumi vai bojājumi, kurus izraisa radiācija un radioaktīvais piesārņojums;

6.25. zaudējumi vai bojājumi, kas rodas, izmantojot ķīmiskos, bioloģiskos, biokīmiskos vai elektromagnētiskos ieročus;

6.26. zaudējumi vai bojājumi, kas rodas, izmantojot atomenerģiju jebkādam mērķim, vai ja tiek zaudēta kontrole pār to.

7. APDROŠINĀTĀJA ATBRĪVOŠANA NO PIENĀKUMA IZPILDĪT APDROŠINĀŠANAS LĪGUMU.

Apdrošinātājs tiek atbrīvots no pienākuma daļēji vai pilnībā izpildīt apdrošināšanas līgumu, ja:

7.1. Apdrošinājumaņēmējs pirms apdrošināšanas līguma stāšanās spēkā ir iesniedzis nepatiesu informāciju Apdrošinātājam un Apdrošinātājs nebūtu parakstījis apdrošināšanas līgumu ar pašreizējiem nosacījumiem, ja tam būtu zināma patiesā informācija;

7.2. Apdrošinātais risks ir palielinājies un Apdrošinātājs nav rakstiski akceptējis riska paaugstināšanos;

7.3. Apdrošinājumaņēmējs ir apzināti vai aizrupjas neuzmanības pārkāpis vismaz kādu no apdrošināšanas līgumā noteiktajām saistībām un šādam pārkāpumam ir bijusi ietekme uz zaudējumu vai kaitējuma rašanos vai apmēru vai uz zaudējumu un kaitējumu apmēru identifikāciju;

7.4. Apdrošinājumaņēmējs apzināti ir iesniedzis nepatiesu informāciju par zaudējumu vai bojājuma apstākļiem vai apmēru;

7.5. apdrošināšanas gadījums ir noticis Apdrošinājumaņēmēja vai personas, kas tiek uzskatīta par līdzvērtīgu Apdrošinājumaņēmējam, tīšas rīcības vai rupjas neuzmanības dēļ;

7.6. Apdrošinājumaņēmējs ir izraisījis zaudējumus alkohola, narkotisko vai psihotropo vielu ietekmē;

7.7. Apdrošinājumaņēmējs veicinājis nozieguma izdarīšanu vai nozieguma izdarīšanas mēģinājumu;

7.8. Apdrošinājumaņēmējs atsakās no savām tiesībām attiecībā pret personu, kas izraisīja zaudējumus vai kaitējumu, vai Apdrošinātājs nevar īstenot savas tiesības uz regresa prasību Apdrošinājumaņēmēja vainas dēļ (prasības iesniegšanas termiņš ir nokavēts, nav iesniegti pieprasītie dokumenti u.c.);

7.9. zaudējumus vai bojājumu kompensējusi trešā puse.

8. APDROŠINĀŠANAS TERITORIJA UN PERIODS

8.1. Apdrošināšanas teritorija ir norādīta apdrošināšanas polisē un Apdrošinātājam ir atlīdzināšanas pienākums tikai attiecībā uz notikumu, kas ir noticis apdrošināšanas teritorijā, kas norādīta apdrošināšanas polisē (kravas maršruts vai valstu un reģionu saraksts).

8.2. Apdrošināšanas periods ir apdrošināšanas līgumā noteiktais periods.

8.3. 0.3. Apdrošinājumaņēmējs un Apdrošinātājs var izbeigt apdrošināšanas līgumu pēc savas iniciatīvas, iesniedzot otrai pusei par to paziņojumu vismaz 30 (trīsdesmit) dienas iepriekš. Citos gadījumos tiek

piemērots Civillikums un likums "Par apdrošināšanas līgumu".

8.4. Ja kravas nav apdrošinātas saskaņā ar atvērto kravu apdrošināšanas līgumu, apdrošinājuma aizsardzība attiecas uz kravām, kuru iekraušana transportlīdzeklī tika uzsākta periodā, kas norādīts apdrošināšanas līgumā.

8.5. Gadījumā, ja apdrošināšanas līgums sedz tikai vienu pārvadājuma operāciju, apdrošināšanas aizsardzība ir spēkā no datuma, kas norādīts apdrošināšanas līgumā, bet ne pirms kravas iekraušanas transportlīdzeklī, ja vien apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi. Apdrošināšanas aizsardzība zaudēs spēku saskaņā ar nosacījumiem, kas norādīti apdrošināšanas nosacījumos un noteikumos un Institute Cargo Clauses.

8.6. Iekraušanas uzsākšana attiecībā uz apdrošināšanas piemērojāmību nozīmē kravas, kas ir iepakota un sagatavota pārvadāšanai, iekraušanu pirmajā transportlīdzeklī nosūtīšanas vietā saskaņā ar kravas maršrutu. Tomēr Apdrošinātājs un Apdrošinājumaņēmējs apdrošināšanas līgumā var vienoties par citiem apdrošināšanas aizsardzības piemērošanas sākšanās nosacījumiem.

8.7. Apdrošināšanas aizsardzība ietver arī parasto pārkraušanu un kravas pagaidu uzglabāšanu visā parastajā maršrutā.

8.8. Apdrošināšanas aizsardzība beidzas brīdī, kad krava ir izkrauta saņēmēja teritorijā vai jebkurā citā vietā, kura ir norādīta apdrošināšanas līgumā, bet ne vēlāk kā:

8.8.1. 60 (sešdesmit) dienas pēc kravas izkraušanas no jūras vai gaisa transportlīdzekļa;

8.8.2. brīdī, kad krava tiek iekrauta nākamajā transportlīdzeklī, ja apdrošināšanas līgumā norādītais galamērķis atšķiras no galamērķa, kas norādīts pārvadājuma līgumā, vai ja galamērķis, kas norādīts apdrošināšanas līgumā, ir norādīts ar piegādes termiņu kravas pārdošanas līgumā, kas nosaka kravas zaudējumu un kaitējuma riska nodošanu no pārdevēja pircējam maršruta laikā (piemēram, FOB).

8.9. Apdrošināšanas aizsardzība var ietvert arī uzglabāšanu pirms kravas nosūtīšanas vai pēc kravas nosūtīšanas, ja apdrošināšanas līgumā ir noslēgta šāda vienošanās.

8.10. Ja apdrošināšanas aizsardzība ietver kara un streika riskus (saskaņā ar kara un streika risku nosacījumiem), kara aizsardzība beidzas pēc 7 (septiņām) dienām un streika aizsardzība beidzas pēc 48 (četrdesmit astoņām) stundām pēc attiecīga Apdrošinātāja paziņojuma iesniegšanas Apdrošinājumaņēmējam. Kara un streika risku aizsardzība nekādos apstākļos netiek piemērota ilgāk nekā citiem apdrošinātajiem riskiem.

8.11. Apdrošināšanas līgums stājas spēkā, ja apdrošināšanas prēmijas vai apdrošināšanas prēmijas pirmās daļas samaksa ir veikta apdrošināšanas līgumā noteiktajā apmērā un laikā, ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi.

8.12. Ja apdrošināšanas līgumā ir noteikts, ka apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa tiek samaksāta pēc apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās, tad pēc apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas samaksas, kas veikta apdrošināšanas līgumā noteiktajā apmērā un termiņā, apdrošināšanas līgums ir spēkā ar tajā norādīto spēkā stāšanās datumu.

9. APDROŠINĀJUMA SUMMA UN ATLĪDZĪBAS LIMITS

9.1. Apdrošinājuma summa ir maksimāli iespējamā summa, kas izmaksājama apdrošināšanas gadījumā.

9.2. Apdrošināmā vērtība, kas ir apdrošinājuma summas pamatā, ir kravas tirgus cena izbraukšanas vietā saskaņā ar tās maršrutu. Tirgus cena tiek noteikta, balstoties uz kravas pārdošanas dokumentiem vai balstoties uz

kravas vērtību, kā to norādījis Apdrošinājumaņēmējs, bet apdrošināmā vērtība joprojām nav lielāka par cenu, par kuru kravu iespējams iegādāties brīvā tirgū izbraukšanas vietā saskaņā ar maršrutu.

9.3. Papildus kravas tirgus vērtībai apdrošinājuma summa var ietvert arī:

9.3.1. tiešās izmaksas, kas saistītas ar kravas pārvadāšanu (piemēram, frakts);

9.3.2. nodokļi un nodevas, kas saistītas ar kravas importēšanu vai eksportēšanu (piemēram, muitas nodokļi);

9.3.3. neatmaksājami nodokļi, kas saistīti ar kravas nodošanu brīvā apgrozībā (piemēram, akcīzes nodoklis);

9.3.4. izdevumi, kas saistīti ar kravas parādīšanu (piemēram, izstādes telpu īre).

9.4. Turklāt ir iespējama virsapdrošināšana līdz apmēram, kas norādīts apdrošināšanas līgumā, lai kompensētu netiešās izmaksas un gaidāmo peļņu (piemēram, CIF cena). Īpaša vienošanās par to ir jānorāda apdrošināšanas polisē.

9.5. Ja kravas ir apdrošinātas saskaņā ar atvērto kravu apdrošināšanas līgumu, apdrošināšanas līgumā jānorāda arī atlīdzības ierobežojums vienai kravai, t.i., maksimālā atlīdzības summa, kas izmaksāta par kravu par vienu apdrošināšanas gadījumu. Attiecībā uz atlīdzības ierobežojumiem nosacījumi zemapdrošināšanai jāņem vērā, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību. Atlīdzības ierobežojums var būt noteikts par transportlīdzekļiem, pagaidu uzglabāšanas vietai vai kravas vienībai (piemēram, konteineri).

9.6. Apdrošinājumaņēmējam jāpaziņo Apdrošinātājam par pareizo apdrošināšanas summu.

10. PAŠRISKS

10.1. Pašrisks ir naudas summa, kas noteikta apdrošināšanas līgumā (apdrošināšanas polisē), kuru Apdrošinātājs neatlīdzina. Pašrisks var būt procenti no zaudējumu vai bojājumu summas, vai procenti no apdrošinājuma summas, vai fiksēta naudas summa. Apdrošināšanas līgumā var norādīt gan vispārējo pašrisku, gan īpašos pašriskus par specifiskiem riskiem, precēm, reģioniem u.c.

10.2. Zaudējumi, kas radušies dažādos notikumos, tiek uzskatīti par atsevišķiem gadījumiem, un pašriski tiek piemēroti katram šādam apdrošināšanas gadījumam.

11. APDROŠINĀJUMA ŅĒMĒJA PIENĀKUMI

Apdrošinājumaņēmējam ir pienākums (vispārējās saistības):

11.1. paskaidrot saistības, kas izriet no apdrošināšanas līguma, personām, kas tiek uzskatītas par līdzvērtīgām Apdrošinājumaņēmējam, kā arī personām, kuras Apdrošinājumaņēmējs izmanto kravas pārvadājumu organizēšanā vai veikšanā. Instrukcijas (ieskaitot drošības prasības, nepieciešamais temperatūras režīms u.c.) jāsniedz personām, kuras uzskata par līdzvērtīgām Apdrošinājumaņēmējam, pārvadātājam vai ekspeditoram, tādā formātā, ko var attēlot rakstiski;

11.2. paziņot Apdrošinātājam pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas vai apdrošināšanas līguma periodā, ja persona, kas tiek uzskatīta par līdzvērtīgu Apdrošinājumaņēmējam, vai labuma guvējs ir ticis iekļauts personu sarakstā, uz kurām attiecas sankcijas;

11.3. ļaut Apdrošinātāja pārstāvim pārskatīt dokumentus par kravas sastāvu, vērtību un pārvadāšanu. Pēc Apdrošinātāja pieprasījuma Apdrošinājumaņēmējam jānodrošina Apdrošinātāja nozīmētajai personai kravas pārbaudīšana pirms pārvadāšanas vai jebkurā citā brīdī;

11.4. saglabāt dokumentus par kravas sastāvu, vērtību un pārvadāšanu

līdz prasījumu noilguma atlīdzību lietām, kas varētu tikt pieteiktas zem konkrēta apdrošināšanas līguma;

11.5. sniegt pilnīgu un precīzu informāciju, kas vajadzīga apdrošinātā riska novērtēšanai apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās brīdī, atklāt visus apstākļus, kas zināmi Apdrošinājumaņēmējam, kas var ietekmēt Apdrošinātāja lēmumu slēgt apdrošināšanas līgumu vai darīt to saskaņā ar pieņemtajiem noteikumiem un nosacījumiem;

11.6. ievērot nosūtīšanas, tranzīta un galamērķa, saskaņā ar kravas maršrutu, valstīs spēkā esošos tiesību aktus, tajā skaitā, bet neierobežojot, līgumus par bīstamu kravu vai lielgabarieta vai smagas kravas pārvadāšanu;

11.7. pie pirmās iespējas paziņot Apdrošinātājam par apdrošinātā riska iespējamības palielināšanos. Būtiski apstākļi, kas palielina apdrošināto risku, jo īpaši ietver datus, kas ir norādīti kā tādi apdrošināšanas līgumā un/vai kurus Apdrošinātājs ir pieprasījis līguma noslēgšanas brīdī;

11.8. pildīt jebkādas papildus Apdrošinātāja instrukcijas, lai samazinātu apdrošināto risku, un ievērot drošības prasības un speciālos noteikumus, kas noteikti apdrošināšanas līgumā;

11.9. nekavējoties paziņot Apdrošinātājam par vairākām apdrošināšanām;

11.10. pielikt visas pūles, lai nepieļautu apdrošināšanas gadījumu un samazinātu jebkādu kaitējumu, izvairītos no apdrošinātā riska iespējas palielināšanās, un likt personām, kas tiek uzskatītas par līdzvērtīgām Apdrošinājumaņēmējam, rīkoties tāpat;

11.11. kravas nodošanas brīdī pārvadātājam (ja Apdrošinājumaņēmējs ir nosūtītājs) vai saņemot kravu no pārvadātāja (ja Apdrošinājumaņēmējs ir saņēmējs) pārbaudīt kravas un tās iepakojuma vizuālo stāvokli, kravas vienību skaitu un kravas telpas un plombu stāvokli, un jebkādu komentāru gadījumā norādīt atbilstošu piezīmi piegādes pavadzīmē. Ja iepakojuma saturu nevar apstiprināt, dokumentā, kas apliecina preču saņemšanu, jāveic par to atzīme.

11.12. Ja Apdrošinājumaņēmējs ir arī pārvadātājs pārvadāšanas procesā, Apdrošinājumaņēmējam jāievēro drošības prasības un piesardzības pasākumi, lai nodrošinātu drošu kravas pārvadāšanu un izvairītos no jebkādu zaudējumu gadījumiem, cita starpā:

11.12.1. jāievēro pamata saprātīgas drošības prasības, atstājot transportlīdzekli, t.i., jāaizver un jānoslēdz logi, durvis un lūkas, jāieslēdz signalizācijas sistēmas, jāizņem kravas piegādes dokumenti, u.c.;

11.12.2. jāievēro pamata saprātīgas drošības prasības atpūtas laikā (piemēram, ievērojot prasības, kas izriet no normatīvajiem aktiem, kas regulē atpūtas periodus), izmantojot vai nu apsargātus stāvlaukumus vai apkopes staciju stāvlaukumus, kas paredzēti kravas automašīnu novietošanai, vienlaikus ievērojot piesardzības pasākumus, atstājot transportlīdzekli.

Apdrošināšanas gadījumā vai gadījumā, par kuru var tikt celta apdrošināšanas prasība saskaņā ar šo apdrošināšanas līgumu, Apdrošinājumaņēmējam jāievēro šādas saistības:

11.13. Apdrošinājumaņēmējam ir jāveic tūlītēji pasākumi, lai glābtu kravu, novērstu jebkādu zaudējumu palielināšanos un samazinātu zaudējumus.

11.14. Apdrošinājumaņēmējam nekavējoties jāpaziņo:

11.14.1. policijai, ja ir aizdomas par trešo personu prettiesiskām darbībām;

11.14.2. vietējiem glābšanas dienestiem ugunsgrēka vai sprāgstvielu eksplozijas gadījumā;

11.14.3. citos gadījumos – kompetentajām iestādēm vai personām;

11.14.4. pārvadātājam un/vai personai, kas organizē transportēšanu

(ekspeditoram), ievērojot normatīvajos aktos, kas regulē pārvadājumus, noteiktos termiņus;

11.14.5. zaudējumu speciālistam, kas norādīts apdrošināšanas polisē.

11.15. Apdrošinājumaņēmējam jāpaziņo Apdrošinātājam par apdrošinājuma gadījumu iespējami drīz, bet ne vēlāk kā 3 (trīs) darba dienu laikā pēc tam, kad par notikumu ir kļuvis zināms. Ja apdrošinājuma gadījuma precīzu laiku nav iespējams noteikt, notikums tiek uzskatīts par notikušu brīdī, kad Apdrošinājumaņēmējs par to ir uzzinājis.

11.16. Kravas redzamu bojājumu vai iztrūkuma gadījumā Apdrošinājumaņēmējam jādokumentē zaudējumi un jāpaziņo pārvadātājam vai ekspeditoram par jebkādam prasībām nekavējoties pēc preču saņemšanas vai, ja bojājumi vai iztrūkumi ir slēpti, – jāpaziņo pārvadātājam vai ekspeditoram par jebkādam prasībām saskaņā ar termiņiem, kas norādīti pārvadājuma līgumā. Nekādi kravas bojājumi vai iztrūkumi nedod tiesības saņēmajam (t.sk., Apdrošinājumaņēmējam) atteikties pieņemt preces.

11.17. Tiklīdz ir zināma prasības summa, Apdrošinājumaņēmējam jāceļ prasība pret pārvadātāju vai ekspeditoru saskaņā ar termiņiem, kas noteikti pārvadājuma līgumā.

11.18. Apdrošinājumaņēmējam jāievēro Apdrošinātāja instrukcijas un, ja iespējams, jāsauglabā vietu, kur notika vai tika atklāts apdrošināšanas gadījums, neskartu līdz brīdim, kad ir doti attiecīgi norādījumi.

11.19. Ja ir aizdomas, ka apdrošināšanas gadījums ir noticis trešo pušu vainas dēļ (t.sk. pārvadātāju un ekspeditoru), Apdrošinājumaņēmējam jāaizsargā savas tiesības attiecībā uz personu, kas atbildīga par zaudējumiem (ievērojot termiņus paziņošanai un prasības celšanai), un pēc zaudējumu atlīdzināšanas, pēc Apdrošinātāja pieprasījuma, jānodod prasījuma tiesības Apdrošinātājam, dodot tam iespēju celt regresa prasību.

11.20. Pēc Apdrošinātāja pieprasījuma Apdrošinājumaņēmējam jānodrošina Apdrošinātāja nozīmētajai personai kravas pārbaudīšana. Kravas nodošana utilizācijai bez Apdrošinātāja rakstveida piekrišanas nav atļauta.

11.21. Apdrošinājumaņēmējam jānodrošina Apdrošinātājs ar informāciju un dokumentiem, kas ir Apdrošinājumaņēmēja rīcībā, par zaudējumu iemesliem un apmēru, t.sk. piegādes un pārdošanas dokumenti attiecībā uz kravu, dokumenti par bojājumiem, kas nodarīti precēm, un sarakste ar pārvadātāju vai ekspeditoru.

11.22. Dokumenti, kas jāiesniedz atlīdzību regulēšanas nolūkiem (šis saraksts nav visaptverošs, t.i., visiem gadījumiem var nebūt visi dokumenti un atsevišķiem gadījumiem var būt nepieciešams iesniegt papildus dokumentus):

11.22.1. paziņojums par prasību un īss apraksts par gadījumu;

11.22.2. preču pārdošanas dokumenti, t.i., pārdošanas piedāvājums, rēķins par precēm vai citi dokumenti, kas apstiprina pārdošanu un piegādes nosacījumus;

11.22.3. dokumenti, kas attiecas uz līgumu par pārvadāšanu, t.i., kravu pārvadājuma pasūtījums, pārvadājuma līgums, rēķins par pārvadājumiem un ar pārvadājumiem saistītā korespondence ar pārvadātāju vai ekspeditoru;

11.22.4. kravas iepakojšanas saraksti, paziņojumi par piegādi un pieņemšanu;

11.22.5. prasības/paziņojuma pārvadātājam vai ekspeditoram kopija;

11.22.6. policijas ziņojums, muitas ziņojums;

11.22.7. dokumenti, kas apliecina izdevumus, kas saistīti ar zaudējumu gadījumu;

11.22.8. atvērtā kravu apdrošināšanas līguma gadījumā – apdrošināšanas

sertifikāts, kas izsniegts konkrētai kravai;

11.22.9. visu citu informāciju, kas attiecas uz konkrētu transporta operāciju un zaudējumu gadījumu.

11.23. Par pierādījumiem attiecībā uz apdrošināšanas gadījuma iestāšanos ir atbildīgs Apdrošinājumaņēmējs.

11.24. Apdrošinājumaņēmējs nekavējoties rakstiski paziņo Apdrošinātājam, ja zaudējumus atlīdzinājušas trešās personas, vai, ja Apdrošinājumaņēmējs vēlas atteikties no prasījuma, kas iesniegts pret Apdrošinātāju.

11.25. Ja Apdrošinājumaņēmējs vai labuma guvējs atgūst nozagto vai nolauptu kravu, tad par to ir nekavējoties rakstiski un telefoniski jāpaziņo Apdrošinātājam. Ja kravas īpašumtiesības ir nodotas Apdrošinātājam, arī krava ir nekavējoties jānodod Apdrošinātājam.

11.26. Gadījumā, ja pamatlīgums ir atvērtais kravu apdrošināšanas līgums, Apdrošinājumaņēmējam pēc apdrošināšanas perioda beigām ir jāiesniedz informācija par kravu apjomu un vērtībām, kas tika ietvertas apdrošināšanas līgumā, ja vien līgumā nav noteikts citādi. Ja vien nav noteikts citādi, Apdrošinājumaņēmējam visā apdrošināšanas perioda laikā jādeklarē visas kravas, kas norādītas apdrošināšanas līgumā.

11.27. Apdrošinājumaņēmējam jāievēro citas prasības, kas izriet no apdrošināšanas līguma dokumentiem, t.i., iepriekš minētais pienākumu saraksts nav pilnīgs.

12. APDROŠINĀTĀJA TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

Apdrošinātāja pienākumi:

12.1. pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas iepazīstināt Apdrošinājumaņēmēju ar dokumentiem, kas saistīti ar apdrošināšanas līgumu, iekļaujot attiecīgas atsaucē piedāvājumā un/vai apdrošināšanas polisē (piemēram, tieša atsaucē uz atbilstošu interneta vietni);

12.2. reģistrēt atlīdzības pieteikumu un iepazīstināt Apdrošinājumaņēmēju ar zaudējumu regulēšanas un atlīdzināšanas principiem;

12.3. pēc Apdrošinājumaņēmēja atlīdzības pieteikuma saņemšanas nekavējoties sākt zaudējumu regulēšanas procesu un noteikt summu atlīdzināmajiem zaudējumiem;

12.4. pieņemt lēmumu atlīdzināt vai atteikties atlīdzināt zaudējumus saprātīgā laikā no visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas un zaudējumu summas un apstākļu noteikšanas. Apdrošinātājs ir tiesīgs atlikt lēmuma pieņemšanu, ja civillietu, krimināllietu vai likumpārkāpumu tiesvedība ir uzsākta attiecībā uz zaudējumu gadījumu, un apstākļi, kas identificēti procesa gaitā, ir būtiski Apdrošinātājam atlīdzināšanas pienākuma noteikšanai;

12.5. maksimāli ātri informēt Apdrošinājumaņēmēju, ja ir nepieciešami papildus materiāli vai pierādījumi, lai noskaidrotu zaudējumu cēloni un/vai apjomu;

12.6. saglabāt konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, kas gūta saistībā ar apdrošināšanas līgumu.

Apdrošinātāja tiesības:

12.7. noteikt papildu prasības, lai samazinātu apdrošināto risku. Papildu prasības būs uzskatāmas par apdrošināšanas līguma daļu, ja 10 (desmit) dienu laikā pēc prasības saņemšanas Apdrošinājumaņēmējs neiesniedz paziņojumu par atteikšanos no apdrošināšanas līguma;

12.8. gadījumā, ja apdrošinātais risks palielinās apdrošināšanas periodā, pieprasīt Apdrošinājumaņēmējam veikt papildus drošības pasākumus un/vai palielināt apdrošināšanas prēmiju;

12.9. apdrošinātā riska palielināšanās gadījumā pieprasīt Apdrošinājuma

ņēmējam samaksāt starpību starp apdrošināšanas polisē norādīto apdrošināšanas prēmiju un piemaksu, kas maksājama saskaņā ar faktisko apdrošināto risku;

12.10. izdarīt grozījumus standarta noteikumus un nosacījumus un/vai prēmijas apmērā, ja apdrošināšanas līgums tiek noslēgts uz periodu, kas ilgāks par 1 (vienu) gadu, bet ne attiecībā uz pirmo ikgadējo apdrošināšanas periodu saskaņā ar apdrošināšanas līgumu;

12.11. iesaistīt trešās personas zaudējumu regulēšanas procesā.

13. APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZINĀŠANA UN ZAUDĒJUMU ATLĪDZINĀŠANAS METODES UN PROCEDŪRAS

13.1. Apdrošināšanas atlīdzība ir naudas summa, kas tiek izmaksāta kā kompensācija par īpašuma zaudējumiem, kas radušies apdrošināšanas gadījuma rezultātā, un par izmaksām, kas noteiktas apdrošināšanas līgumā.

13.2. Izmaksas, kas radušās zaudējumu vai kaitējuma novēršanas vai samazināšanas gadījumā, ja kravas novērtētā atlikusi vērtība un šādu izmaksu summa ir mazāka par apdrošinājuma summu.

13.3. Ja apdrošinātās kravas atjaunošana tehniski un ekonomiski nav pamatota, krava tiek uzskatīta par pilnībā iznīcinātu (pilnīgs zudums). Šajā gadījumā tiek atlīdzināta kravas apdrošinājuma vērtība (līdz apdrošinājuma summai), atskaitot kravas atlikušo vērtību un pašrisku.

13.4. Atlīdzināšanas metodes ietver naudas kompensāciju vai atlīdzināšanu par izmaksām, kas radušās, atjaunojot vai atkārtoti iegādājoties kravu, vai aizstājot to ar līdzvērtīgu kravu. Ja daļu kravas nav iespējams aizstāt, šīs daļas aizstāšanas izmaksas (t.sk. pārvadāšanas izmaksas) tiek atlīdzinātas pie nosacījuma, ja šīs izmaksas nepārsniedz kravas apdrošināto vērtību. Apdrošinātājs nosaka zaudējumu atlīdzināšanu metodi.

13.5. Nosakot apdrošināšanas atlīdzības summu, izmaksājamā summa tiek koriģēta ar pašrisku, jebkādam neapmaksātam apdrošināšanas prēmijām un atbildības samazinājumiem, kā arī par nodokļiem, kas atgriezti saskaņā ar normatīvajiem aktiem (piemēram, pievienotās vērtības nodoklis). Ja apdrošinājuma summas un rēķina par precēm valūtas ir atšķirīgas, atlīdzība tiek aprēķināta, balstoties uz ikdienas Eiropas Centrālās Bankas valūtas maiņas likmi zaudējumu dienā, vai ja, zaudējumu diena nav zināma, – dienā, kad atklājies apdrošināšanas gadījums.

13.6. Apdrošinātājs ir tiesīgs samazināt atlīdzību par apdrošināšanas prēmiju summu, kas maksājamas līdz pašreizējā apdrošināšanas perioda beigām, neskatoties uz to, vai ir pienācis to samaksas termiņš, un kam apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta.

13.7. Zemapdrošināšanas gadījumā Apdrošinātājs atlīdzina zaudējumu summu saskaņā ar apdrošināto summu līdz apdrošināmajai vērtībai. Ja apdrošinājuma summa neatšķiras no apdrošināmās vērtības vairāk par 10% (desmit procentiem), zemapdrošināšana netiek piemērota.

13.8. Virsapdrošināšanas gadījumā Apdrošinātājs atlīdzina zaudējumu summu līdz apdrošināmajai vērtībai, ja vien apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi.

13.9. Pievienotās vērtības nodoklis vai jebkādi citi saskaņā ar normatīvajiem aktiem Apdrošinājuma ņēmējam atgriežamie nodokļi netiek atlīdzināti.

13.10. Krava tiek uzskatīta par zaudētu, ja par kravu un/vai transportlīdzekli, kas pārvadā kravu, nav saņemta nekāda informācija 30 (trīsdesmit) dienu laikā iekšzemes pārvadājumu gadījumā vai 60 (sešdesmit) dienu laikā starptautisko pārvadājumu gadījumā no paredzētās kravas piegādes galamērķi dienas. Gadījumā, ja zaudējumi tiek

segti saskaņā ar kara un streiku riska nosacījumiem, attiecīgais termiņš ir 6 (seši) mēneši no dienas, kad kravai bija paredzēts nonākt galamērķī.

13.11. Pēc zaudējumu atlīdzināšanas Apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātās personas vai labuma guvēja prasījuma tiesības pret personu, kas atbildīga par zaudējumiem, tiek piešķirtas Apdrošinātājam izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā. Pēc Apdrošinātāja pieprasījuma Apdrošinājuma ņēmējs noslēdz rakstisku vienošanos ar Apdrošinātāju par prasījuma tiesību nodošanu.

13.12. Kravas, kuras nedrīkst nodot brīvā aprītē saskaņā ar likumu "Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm", citiem normatīvajiem aktiem vai saskaņā ar kompetentas institūcijas (piemēram, Patentu valdes) lēmumu, paliek Apdrošinājuma ņēmēja īpašumā, kuram ir tiesības preces iznīcināt vai atkārtoti izmantot. Apdrošinātājs ir tiesīgs uz šīs preces pārdošanas ieņēmumiem, ja tas ir izmaksājais apdrošināšanas atlīdzību.

14. APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS ATMAKSA

14.1. Apdrošinājuma ņēmējam un/vai labuma guvējam ir pienākums atmaksāt apdrošināšanas atlīdzību Apdrošinātājam iespējami drīz, ja pēc zaudējumu atlīdzināšanas kļuvis zināms par apstākļiem, kas izslēdz zaudējumu atlīdzināšanu, vai ja zaudējumu vai kaitējumu ir atlīdzinājusi trešā persona.

15. PDROŠINĀŠANAS LĪGUMA NOSLĒGŠANA UN SPĒKĀ ESAMĪBA

15.1. Apdrošināšanas līgums tiek slēgts, pamatojoties uz Apdrošinājuma ņēmēja iesniegto apdrošināšanas pieteikumu un citu Apdrošinājuma ņēmēja Apdrošinātājam sniegto informāciju.

15.2. Apdrošinātājs var izsniegt Apdrošināšanas polisi ar Apdrošinātāja pārstāvja parakstu vai nosūtīt elektroniski no Apdrošinātāja datu sistēmas sagatavoto izdrukā. Polises spēkā esamību apstiprina prēmijas samaksa saskaņā ar apdrošināšanas līguma nosacījumiem.

15.3. Apdrošinājuma ņēmējs apstiprina apdrošināšanas līguma noslēgšanu, veicot apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas maksājumu apdrošināšanas līgumā norādītajā termiņā un apmērā vai parakstot Apdrošināšanas polisi pašrocīgi vai elektroniski.

15.4. Apdrošināšanas aizsardzība stājas spēkā datumā un laikā, kas norādīts apdrošināšanas līgumā, bet tikai tad, ja apdrošināšanas prēmijas maksājums (veicot apdrošināšanas prēmijas samaksu vairākos maksājumos – pirmais maksājums, veicot apdrošināšanas prēmijas samaksu vienā maksājumā – vienīgais maksājums) veikts apdrošināšanas līgumā norādītajā termiņā un apmērā. Apdrošināšanas līgumā noteiktie pienākumi un saistības tiek vienlīdz attiecināti gan uz Apdrošinājuma ņēmēju, gan apdrošināto, kā arī to darbiniekiem vai personām, kuras lieto apdrošināto objektu vai kuras ir atbildīgas par apdrošināto objektu uz līguma vai citu tiesisku attiecību pamata.

15.5. Apdrošināšanas līgums tiek noslēgts latviešu valodā, ja vien Apdrošinātājs un Apdrošinājuma ņēmējs rakstveidā nav vienojušies par apdrošināšanas līguma noslēgšanu citā valodā. Ja apdrošināšanas līgumā tiek lietota latviešu valoda un svešvaloda, tad pretrunu gadījumā prioritāte ir apdrošināšanas līguma tekstam latviešu valodā.

16. APDROŠINĀŠANAS PRĒMIJA

16.1. Apdrošinājuma ņēmējam ir pienākums samaksāt apdrošināšanas prēmiju apdrošināšanas līgumā vai tam pievienotajā rēķinā noteiktajā veidā, termiņā un apmērā.

16.2. Apdrošināšanas prēmijas maksājumi jāveic tādā valūtā, kādā Apdrošināšanas polisē norādīta apdrošināšanas prēmija, vai citā valūtā, ja tāda norādīta rēķinā. Rēķins par apdrošināšanas prēmijas samaksu tiek pievienots apdrošināšanas līgumam vai tiek nosūtīts atsevišķi. Elektroniski sagatavots rēķins ir derīgs bez zīmoga un paraksta. Apdrošināšanas līguma puses var vienoties par rēķinu un citas ar apdrošināšanas līgumu saistītās informācijas nosūtīšanas kārtību.

16.3. Ja Apdrošinātājs nav saņēmis apdrošināšanas prēmiju (ja apdrošināšanas prēmijas samaksa ir noteikta vienā maksājumā) vai tās pirmo daļu (ja apdrošināšanas prēmijas samaksa ir noteikta vairākās daļās) Apdrošināšanas polisē norādītajā termiņā, apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā, ievērojot šādus nosacījumus:

16.3.1. ja apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta nepilnīgi vai pēc Apdrošināšanas polisē noteiktā termiņa, Apdrošinātājam ir tiesības atmaksāt iemaksāto apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu. Šajā gadījumā Apdrošinātājam 10 (desmit) darba dienu laikā no apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas samaksas dienas ir jāatmaksā iemaksātā apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa, vai jānosūta Apdrošinājuma ņēmējam lūgums paziņot Apdrošinātājam apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksas veidu;

16.3.2. ja Apdrošinātājs 16.3.1.punktā noteiktajā termiņā neveic apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksu, vai nenosūta Apdrošinājuma ņēmējam 16.3.1.punktā minēto lūgumu, apdrošināšanas līgums ir spēkā ar apdrošināšanas līgumā norādīto spēkā stāšanās dienu;

16.3.3. ja apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta nepilnīgi vai pēc Apdrošināšanas polisē noteiktā prēmijas vai tās pirmās daļas samaksas termiņa, un līdz šai dienai ir iestājies apdrošinātais risks, uzskatāms, ka apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā, un Apdrošinātājam ir pienākums paziņot Apdrošinājuma ņēmējam par šā līguma spēkā neesamību un atmaksāt samaksāto apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu 10 (desmit) darba dienu laikā no tās samaksas datuma, vai nosūtīt lūgumu paziņot Apdrošinātājam apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksas veidu.

16.4. Ja Apdrošināšanas polisē noteiktā apdrošināšanas prēmija nav samaksāta pilnā apmērā un/vai noteiktajā termiņā, Apdrošinātājam ir tiesības izbeigt apdrošināšanas līgumu, ievērojot sekojošus nosacījumus:

16.4.1. pirms apdrošināšanas līguma izbeigšanas Apdrošinātājs nosūta Apdrošinājuma ņēmējam rakstveida brīdinājumu par kavētu un/vai nepilnīgi veiktu apdrošināšanas prēmijas samaksu, uzaicinot samaksāt apdrošināšanas prēmiju atbilstoši apdrošināšanas līguma noteikumiem un norādot apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņu un nesamaksāšanas iespējamās sekas.

16.4.2. ja apdrošināšanas gadījums iestājas laika posmā līdz brīdinājumā noteiktajam apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņam, Apdrošinātājs pieņem atlīdzības pieteikumu un apstrādā to. Atlīdzības izmaksu Apdrošinātājs veic tikai tad, ja apdrošināšanas prēmija tiek samaksāta brīdinājumā noteiktajā apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņā un apmērā;

16.4.3. ja Apdrošinājuma ņēmējs nesamaksā apdrošināšanas prēmiju brīdinājumā noteiktajā apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņā un apmērā, apdrošināšanas līgums uzskatāms par izbeigtu brīdinājuma nosūtīšanas dienā, ja vien Apdrošinātājs brīdinājumā nav noteicis citādi.

16.5. Ja apdrošināšanas prēmija tiek maksāta ar pārskaitījumu, tad par samaksas datumu tiek uzskatīts datums, kad Apdrošinātājs ir saņēmis maksājumu Apdrošinātāja norādītajā kontā.

17. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA DARBĪBAS PIRMSTERMIŅĀ IZBEIGŠANA

17.1. apdrošinājuma ņēmējam un Apdrošinātājam savstarpēji vienojoties rakstiskā veidā, apdrošināšanas līgums var tikt izbeigts pirms termiņa.

17.2. Ja apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pirms Apdrošināšanas polisē noteiktā apdrošināšanas perioda beigu termiņa, Apdrošinātājs atmaksā apdrošināšanas prēmijas daļu, kas attiecas uz atlikušo apdrošināšanas periodu un atlikušajām apdrošināšanas saistībām, ieturot līdz 20% (divdesmit procentiem) no apdrošināšanas prēmijas par atlikušo apdrošināšanas periodu, lai segtu ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu saistītos administratīvos izdevumus.

17.3. Ja apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pirms Apdrošināšanas polisē noteiktā apdrošināšanas perioda beigu termiņa, apdrošināšanas prēmija netiek atmaksāta, ja pēc apdrošinātā riska iestāšanās ir iesniegts apdrošināšanas atlīdzības pieteikums un paredzamā vai izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība pārsniedz Apdrošinājuma ņēmēja iemaksāto apdrošināšanas prēmiju. Ja paredzamā vai izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība ir mazāka nekā starpība starp iemaksāto apdrošināšanas prēmiju un apdrošināšanas prēmijas daļu par apdrošināšanas līguma darbības izmantoto periodu, Apdrošinātājs atmaksā Apdrošinājuma ņēmējam prēmijas daļu, kuras apmēru nosaka, no samaksātās apdrošināšanas prēmijas atskaitot:

17.3.1. paredzamo vai izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību;

17.3.2. apdrošināšanas prēmijas daļu par apdrošināšanas līguma darbības izmantoto periodu;

17.3.3. ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu saistītos administratīvos izdevumus līdz 20% (divdesmit procentiem) no apdrošināšanas prēmijas par atlikušo apdrošināšanas periodu.

17.4. Apdrošinātājam un Apdrošinājuma ņēmējam vienojoties, apdrošināšanas prēmijas daļa var tikt ieskaitīta kā citas Apdrošināšanas polises samaksa, un šādā gadījumā, ja apdrošināšanas līguma darbības laikā netika izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība/-as, aprēķinot apdrošināšanas prēmijas daļu saskaņā ar šī punkta noteikumiem, netiek atskaitīti ar Apdrošināšanas polises noslēgšanu saistītie izdevumi.

17.5. Apdrošinātājs ir tiesīgs vienpusēji izbeigt apdrošināšanas līguma darbību šādos gadījumos:

17.5.1. ja Apdrošinājuma ņēmējs vai Apdrošinātais, slēdzot apdrošināšanas līgumu, tā darbības laikā vai pēc apdrošinātā riska iestāšanās, tajā skaitā, iesniedzot apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu, ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ ir sniedzis nepatiesu informāciju vai atsakās sniegt Apdrošinātāja pieprasīto informāciju;

17.5.2. ja Apdrošinātais vai Apdrošinājuma ņēmējs ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ ir veicis darbību vai pieļāvis bezdarbību, kas palielina apdrošināto risku, un par to nav paziņojis Apdrošinātājam;

17.5.3. pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas;

17.5.4. ja apdrošināšanas prēmija nav samaksāta noteiktā apmērā un laikā;

17.5.5. citos Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.

17.6. Ja apdrošināšanas līguma darbība tiek izbeigta saskaņā ar 17.5.1. vai 17.5.2.punktu, tad apdrošināšanas prēmijas daļa netiek atmaksāta.

17.7. Ja apdrošināšanas līguma darbība tiek izbeigta, izsūtot Apdrošinājuma ņēmējam rakstisku paziņojumu līgumā norādītā veidā 17.5.punktā norādītajos gadījumos, un, ja Latvijas Republikas normatīvajos aktos nav noteikta cita apdrošināšanas līguma izbeigšanas

kārtība, apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pēc 15 (piecpadsmit) dienām no rakstveida paziņojuma nosūtīšanas dienas, ja attiecīgajā paziņojumā nav noteikts citādi.

17.8. Ja Apdrošinājuma ņēmējs, kas ir patērētājs, ir noslēdzis apdrošināšanas līgumu ar distances saziņas līdzekļa starpniecību un apdrošināšanas līguma termiņš nav īsāks par 1 (vienu) mēnesi, Apdrošinājuma ņēmējs var izmantot atteikuma tiesības, tas ir, 14 (četrpadsmit) dienu laikā no apdrošināšanas līguma noslēgšanas dienas atkāpties no noslēgtā apdrošināšanas līguma iesniedzot Apdrošinātājam pašrocīgi, vai elektroniski parakstītu atteikumu. Apdrošinātājs ne vēlāk kā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no atteikuma saņemšanas datuma atmaksā Apdrošinājuma ņēmējam uz atteikuma iesniegumā norādīto norēķinu kontu vai norēķinu kontu, no kura tika veikts apdrošināšanas prēmijas maksājums, ja iesniegumā nav norādīts citādi, apdrošināšanas prēmijas daļu, kuru nosaka, atskaitot no iemaksātās apdrošināšanas prēmijas daļu par apdrošināšanas līguma darbības izmantoto periodu, kā arī pierādāmos ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu saistītos Apdrošinātāja izdevumus, kuri nepārsniedz 20% (divdesmit procentus) no samaksātās neizmantotās apdrošināšanas prēmijas daļas, ja Apdrošinātājs un Apdrošinājuma ņēmējs nav vienojušies citādi.

18. SŪDZĪBU IZSKATĪŠANA UN STRĪDU IZŠĶIRŠANA

18.1. Apdrošinātājs un Apdrošinājuma ņēmējs cenšas atrisināt strīdus, kas izriet no apdrošināšanas līguma, sarunu ceļā. Ja vienošanos nav iespējams panākt sarunu ceļā, ir tiesības vērsties tiesā.

18.2. Ja Apdrošinājuma ņēmējs vai labuma guvējs nav apmierināts ar Apdrošinātāja darbībām, šāda persona ir tiesīga iesniegt Apdrošinātājam sūdzību. Neapmierinātības izteikums, kas izteikts rakstiski, var tikt

reģistrēts kā sūdzība. Apdrošinātājs informē sūdzības iesniedzēju par atbildes uz sūdzību sniegšanas termiņu pēc iespējas ātrāk.

18.3. Lai izšķirtu strīdu, Apdrošinājuma ņēmējam vai labuma guvējam ir tiesības vērsties Latvijas Apdrošinātāju asociācijā.

19. PAZIŅOJUMU VEIDS

19.1. Visi paziņojumi starp apdrošināšanas līguma pusēm, kas ir nepieciešami apdrošināšanas līguma izpildei, jāsniedz rakstiski.

19.2. Apdrošinātājam ir tiesības ierakstīt tālruņa zvanus, kas saistīti ar apdrošināšanas līguma izpildi.

20. NEATBILSTĪBAS

20.1. Gadījumā, ja ir konstatētas neatbilstības apdrošināšanas līguma dokumentos, tiek piemērota šāda prioritārā secība attiecībā uz dokumentu interpretāciju, iepriekšējiem dokumentiem esot prioritāriem attiecībā uz nākamajiem dokumentiem: 1) Apdrošināšanas polise; 2) īpašie noteikumi un nosacījumi, kas norādīti piedāvājumā; 3) šie Apdrošināšanas noteikumi.

Deividas Raipa,
"Compensa Vienna Insurance Group" ADB
valdes priekšsēdētājs

Tomasz Rowicki,
"Compensa Vienna Insurance Group" ADB
valdes loceklis